

 T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DSİ XV. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

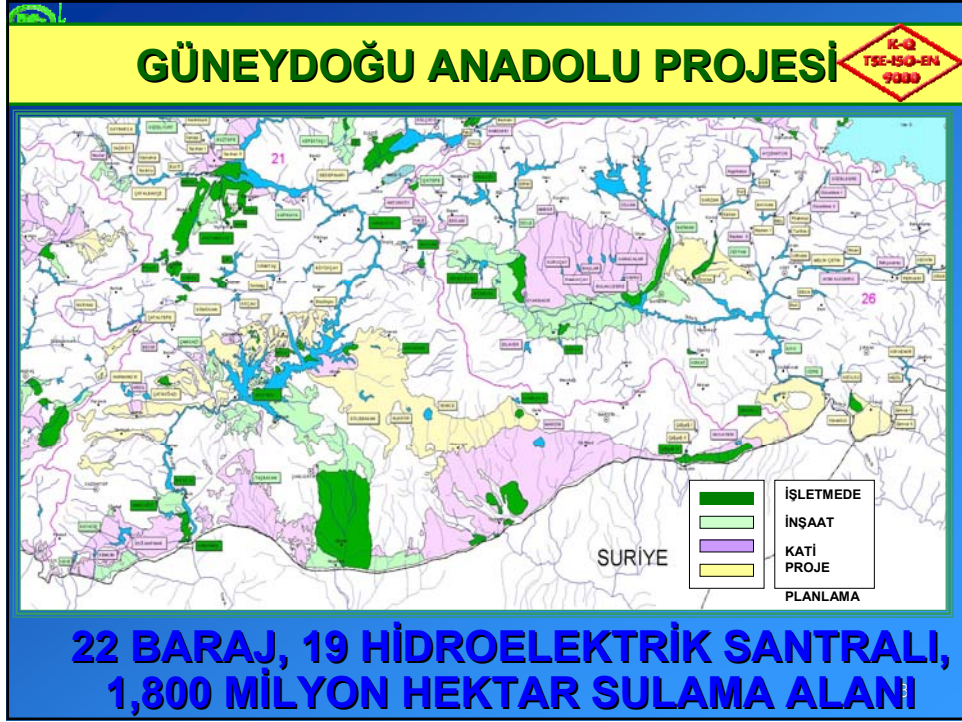
GAP BÖLGESİ ŞANLIURFA İLİNDE
DSİ ÇALIŞMALARI
VE
GAP'TAKİ COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ

Uğur BÜYÜKHATİPOĞLU
A.Kadir KARAKUŞ

e-mail : ubuyukhatipoglu@dsi.gov.tr
kadirk@dsi.gov.tr

1

K-2
TSE-ISO-EN
7000

- Türkiye'nin Hidroelektrik Enerji Potansiyelinin % 21'i,
- Türkiye'nin 8.5 Milyon ha Sulanabilir Tarım Alanının %21'i
- Ülkemizin Tüketilebilir Yıllık Su Potansiyeli Olan 112 Milyar m³ ün % 28'i,

❖GAP'tadır.

4

GAP ENERJİ PROJELERİ

- **GAP ENERJİ PROJELERİNİN**
- **% 74' TAMAMLANDI**
- **14 Baraj ve 9 HES işletmede**

5

GAP SULAMA PROJELERİ

- **GAP SULAMA PROJELERİNİN**
- **1 800 000 hektar sulama sahasının**
- **(%46 cazibe+%54 pompaj)**
- **% 15'İ TAMAMLANDI,**
- **270 261 hektarı sulanıyor,**
- **% 6'sının İNşAATI DEVAM EDİYOR.**
- **111 483 hektarda inşaat devam ediyor**

6

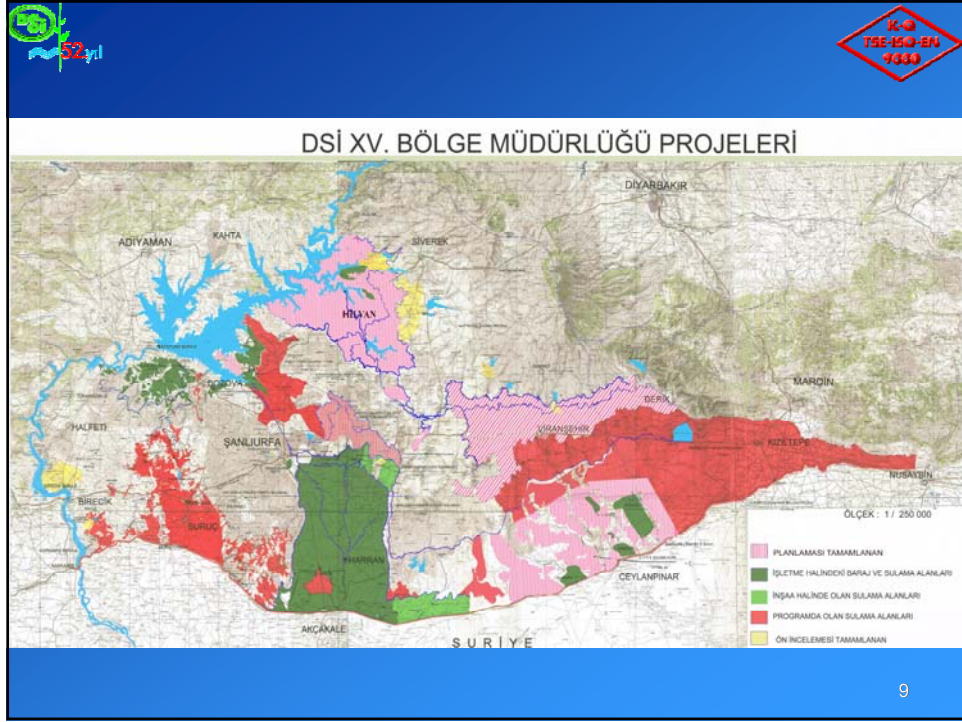

GAP TAMAMLANDIęINDA (Yıllık)

- Sulama :2,1 Milyar \$
- Enerji :2,2 Milyar \$
- Toplam :4,3 Milyar \$

7

9

10

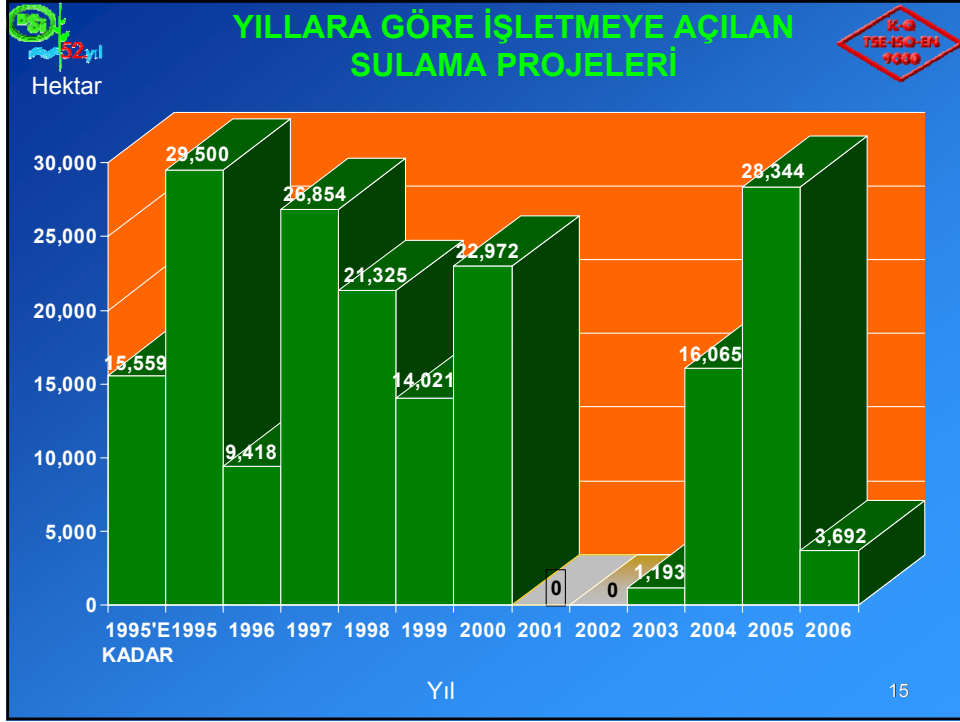

BÖLGEMİZDEKİ SULAMA PROJELERİNİN DURUMU

- Bölgemiz, Türkiye'nin ekonomik olarak sulanabilir arazilerinin 932 250 ha ile % 11'ine sahiptir. 2006 yılı sonu itibariyle 188 943 ha işletmede, 22 057 ha inşaat programında, 342 708 ha yatırım programında, 287 962 ha planlaması tamamlanan, 20 676 et¼d¼ devam eden saha olup kalan 69 904 ha ise et¼t edilecektir.
- 2007 Yılı sonunda ise 7 665 ha alan daha inşaatı tamamlanarak işletmeye alınacaktır.

14

BÖLGEMİZDE ARAZİ TOPLULAŞTIRMA DURUMU

- Şanlıurfa İlinde Arazi Toplulaştırma çalışmaları 3083 sayılı kanun kapsamında 1989 yılında başlamış, bu gün itibariyle 156 337 ha alanda toplulaştırma çalışmaları tamamlanmış, 56 455 ha alanda ise devam etmektedir.
- Bölgemizde, sulama alanında toplulaştırması yapılacak olan ise 719 458 ha'dır.

16

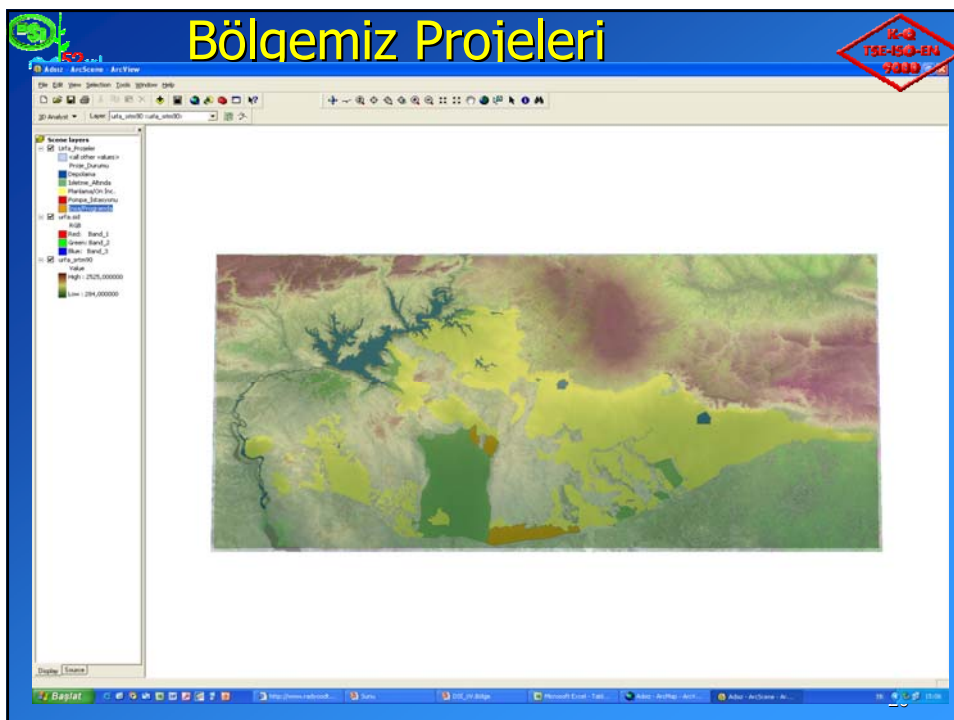

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ

- CBS, karmaşık planlama ve yönetim sorunlarının çözülebilmesi için tasarlanan, coğrafi konumu belirlenmiş verilerin toplanması, yönetimi, işlenmesi, analiz edilmesi, modellenmesi ve görsel olarak sunulması işlemlerini kapsayan donanım, yazılım, personel ve yöntemler sistemidir. Bu sistemde en önemli ana altlık sayısal HARİTA'dır. Bu nedenle en önemli görev meslektaşlarımıza düşmektedir.
- CBS için harcanan zaman, emek ve maliyetin %80'i veri toplama, %15 işleme ve analiz, %15 ise veri sunuşu kapsamaktadır. Bölgemizde CBS için veri toplama ve depolama aşaması devam etmektedir.

19

Bölgemiz Projeleri

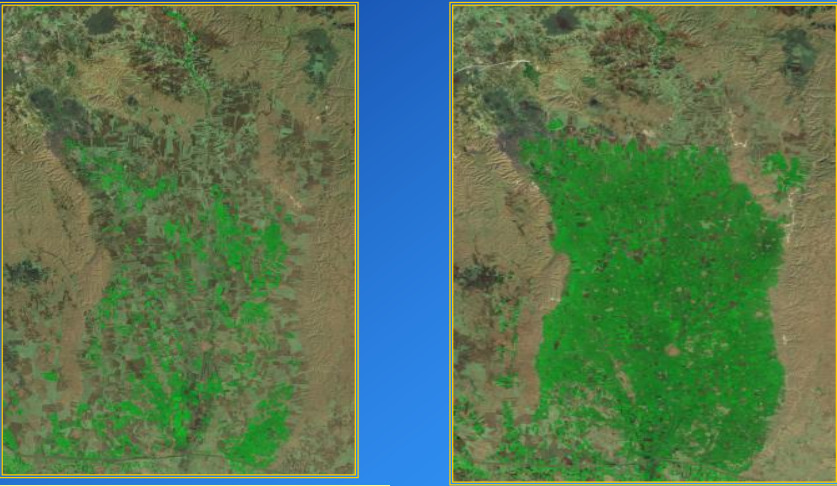

DSİ'nin yaptığı içme ve kullanma suyu, Sulama, HES ve Taşkın projelerinde öncelikle ön inceleme, planlama, kati proje ve inşaat işlerinden sonra proje tamamlanarak işletmeye alınmaktadır. Bu aşamalarda örneğin planlama raporu hazırlanırken, Gözlem, Harita, Toprak Drenaj, Tarımsal Ekonomi, Hidroloji, ÇED gibi çalışmalar tamamlanıp birbirleriyle ilişkilendirilerek rapor tamamlanmaktadır.

- Bunların her biri değişik veri olup, değişik meslek dallarına ait öğeleridir.
- Örneğin sayısal harita üzerinde, su kaynağı belli olan ve sulanacak alan, arazinin eğimi, kotu, mülkiyet bilgileri gibi bilgilerin CBS'e yüklenerek, kanal ve boru güzergahları, proje kriterleri sağlıklı bir şekilde belirlenebilmektedir.

21

Harran Ovasında Sulama Öncesi ve Sonrası Uzaktan Algılama ve CBS Kullanarak Takibi

Landsat Ağustos 1990 **Landsat Ağustos 2001**

22

- Son zamanlarda k¼resel ısınmayla birlikte çok daha ¼nemli hale gelen ve alternatifi olmayan kıt kaynak en değerli servetimiz SU olduğundan, Suyun kullanılması, çok daha ¼nem ve değer kazanmıştır.

Su zengini ¼lkelerde kişi başına d¼řen yıllık kullanılabilir su miktarı 10 000 m³, D¼nya ortalaması ise 7 600 m³ d¼r. ¼lkemizin t¼ketilebilir yer¼st¼ ve yeraltı su potansiyeli yıllık 112 milyar m³ d¼r. T¼rkiye'nin kişi başına yıllık kullanılabilir su miktarı sadece 1500 m³ civarında, bu miktar ¼lkemizin su zengini değil su fakiri bir ¼lke olduğunu g¼stermektedir.

23

- Bu g¼n ve gelecekte en ¼nemli kaynak olan suyun iyi kullanılması ve y¼netilmesi için planlama yapılması çok b¼y¼k ¼nem arz etmektedir.
- Bu nedenle de su kaynaklarını kullanırken CBS ve Uzaktan Algılama metodlarının kullanılması durumunda suyun, tasarruflu, akılcı ve uygun kullanılması sağlanacaktır.

24

CBS’de Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar.

- Her kurum yetkili olduğu konuda CBS verilerini kendileri üretmeli,
- Örneğin Kurumumuz DSİ, Su Kaynakları, Barajlar, HES ler, Göller, Göletler, Sulak Alanlar, vs konularında veri üretmeli.
- Kamu kurumlarının ürettiği ortak verilerin kullanımı için koordinasyon mutlaka sağlanmalı, aynı veriyi bir başka kurum üretmemeli,
- Kurumların ürettiği verilerden bir Ulusal Veri Standardı oluşturulmalıdır.

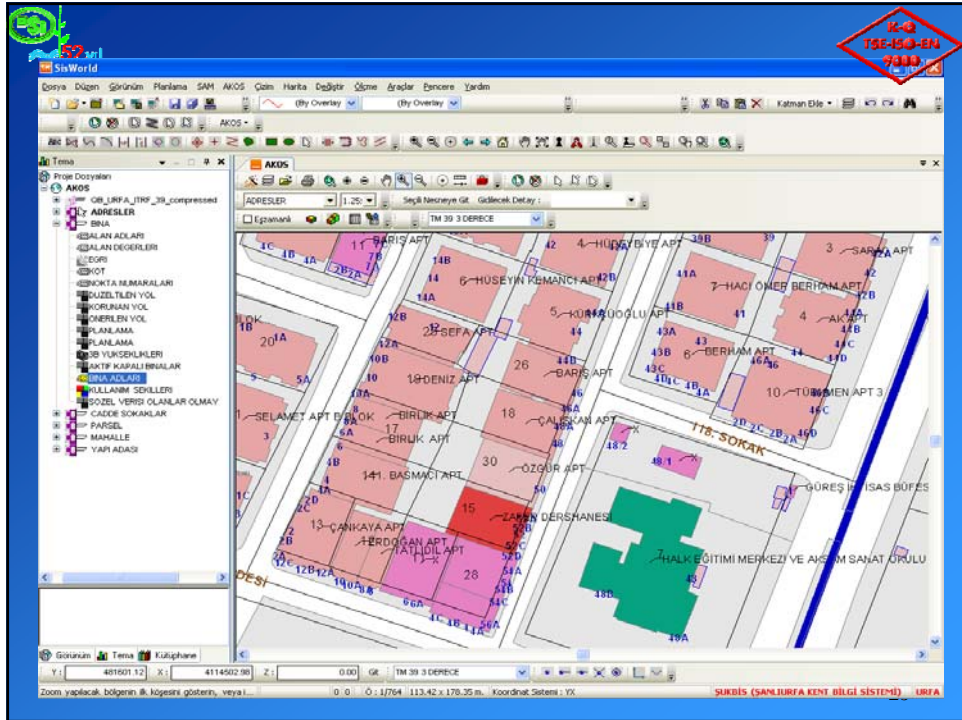
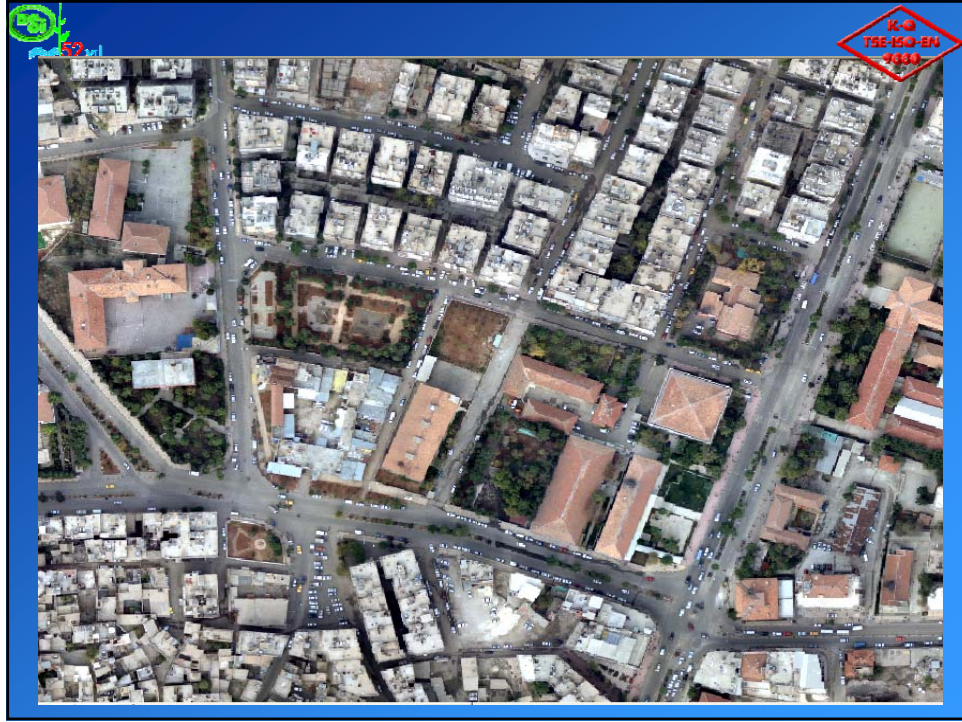
25

BÖLGEMİZDEKİ DİĞER KAMU KURUMLARINDAKİ CBS ÇALIŞMALARI

- Bölgemizde faaliyet sürdüren bir çok kurumda, sistem henüz yeni uygulanmaya başlamakla beraber; Özellikle belediye de çalışmalar çok hızlı bir şekilde devam etmekte ve belediyecilik hizmetlerinde kullanılacak hizmetler için doneler haritalar üzerine işlenmiş ve kent bilgi sistemi çalışmaları yapılmaktadır.
- Tarım İl Müdürlüğü bitki örtüsünün tespitini uzaktan algılama yöntemiyle CBS tekniği kullanarak belirlemektedir.
- Tarım Reformu Bölge Müdürlüğü ise hizmet alanları için bir çok çalışmalara başlamış ve özellikle çoğu alanlarda kadastral haritaları sisteme yüklemiş durumdadır.

26

- **DSİ OLARAK HEDEFLERİMİZ;**

- DSİ ana görevleri için sağlıklı CBS bilgi alt yapısını oluşturmak,
- Otomatik Hidrometrik gözlem istasyonlarını kurarak planlama için veri akışını sağlamak.
- Elde edilen bu verilerin sağlıklı bir şekilde arşivlemek,
- Özellikle planlama raporlarını hazırlarken CBS kullanarak çeşitli alternatifleri geliştirmek,
- Servetimiz Suyun yönetimini en iyi bir şekilde yapmak,
- DSİ faaliyetlerinde CBS en etkin ve faydalı bir şekilde kullanmak.

29

- **SONUÇ OLARAK;**

- **CBS TEKNOLOJİLERİNİ KULLANMAK SURETİYLE EN DEĞERLİ SERVETİMİZ OLAN SUYU, BU GÜNÜ DÜŞÜNEREK DEĞİL, YARINI DÜŞÜNEREK PLANLAMA VE KULLANMA İMKANI MÜMKÜN OLACAKTIR.**

30

